

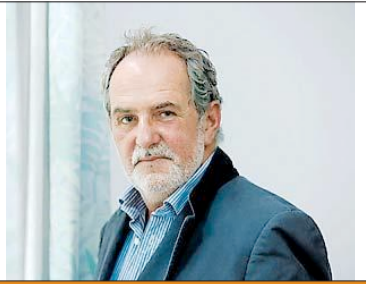
kultur

& UNDERHOLDNING

37 00 37 00 eller redaksjonen@agderposten.no

Fikk stipend på 20.000 kroner

Forfatteren **Jon Michelet** (65) er tildelt Statens stipend for eldre fortjente kunstnere. Stipendet er på 20.000 i året. Det er en påskjønnelse til kunstnere for mangeårig og verdifull innsats. I begrunnelsen heter det at «Michelet har et svært produktivt og mangslungen forfatterskap bak seg, der hovedvekten har ligget på kriminalitteratur. Han er en forfatter som fortjener honnør for sin lange innsats og store betydning for norsk skjønnlitteratur.» (©NTB)

Skoletime med stj

LÆRTE OM SOLA: Ingrid Sodstad (fra venstre), Susanne Webenstad Olsen og Henriette Boye fra Nedenes skole syntes det var spennende å lære om sola og stjernene.

R.E.M.-musikerne er bare noen av stjernene som vises på skjermen når astrofysiker Pål Brekke underviser elever fra Arendal.

HELGE OLAV H. RAMSTAD
hera@agderposten.no 468 08 111

Det gåtefulle universet har fascinert og interessert mange, blant andre R.E.M., som laget låta «Man on the moon». Pink Floyd er kjent for «Dark side of the moon».

Pål Brekke bruker rockestjernenes fascinasjon til å vekke astronomiinteressen hos barn og ungdom.

– Er ikke koblingen mellom rock og astronomi litt søkt?

– Nei, for særlig i Apollo-tida var musikerne veldig inspirert av romfart og astronomi.

Ønsker økt forskning

Pål Brekke fra Arendal har så å si arvet interessen fra sin far, som blant annet jobbet på solobservatoriet på Harestua. Selv tok han doktorgraden i 1993, og senere har han blant annet jobbet i NASA. Nå er han ansatt ved Norsk Romsenter. Jobben hans er rettet mot romindustri og anvendt forskning.

– I tillegg driver jeg denne utadrettede virksomheten og populariseringen.

Nettopp populariseringen er stikkordet for hans besøk i hjembyen denne gangen. Alle skolene i Arendal var invitert til Arendal kulturhus for å se multimediashowet hans.

Gjennom showet håper han

ikke bare å øke interessen for astronomi, men også å få flere interessert i realfag.

Pål Brekke og Dag Bomann, som er lærer på Arendal videregående skole, mener realfag og forskning er viktig for Norge å satse på når oljen etter hvert tar slutt.

Derfor får elevene en populærvitenskapelig halvannen time i kulturhuset, og skolene får såkalte galileoskop-byggesett.

– I år er det astronomiens år, og det er 400 år siden Galileo Galilei tok i bruk teleskopet for å se opp på himmelen. Disse teleskopene er forenklede kopier

«I år er det astronomiens år»

PÅL BREKKE, ASTROFYSIKER

av Galileis originale, forteller Pål Brekke. Og til elevene sier han at stjernebildet Pleiadene, eller Syvstjernen, ligger 400 lysår fra jorda.

– Hvis vi var der ute og kunne se på jorda gjennom en kjempekraftig kikkert, hadde vi sett Galileo Galilei sitte å arbeide. Vi hadde sett bakover i tid, rett og slett.

Slo an hos elevene

I en drøy time snakker Pål Brekke om sola, som det ville tatt 17 år å fly til med SAS. Våre nærmeste stjerner utenom sola

ligger 40.000 milliarder kilometer unna. Og sorte hull i verdensrommet er egentlig ikke hull, men ufattelig tette konsentrasjoner av masse. Pål Brekke sammenligner det med å presse ti krigsskip sammen til en sukkerbits størrelse.

– Får ikke du også noen ganger den svimlende følelsen når du tenker på verdensrommet?

– Jo, det er svimlende. Men da gjelder det å knytte tallene til det vi kjenner på jorda. Vi anslår at mengden sand på jorda er 7,5 milliarder milliarder sandkorn. Ute i verdensrommet finnes det 100 stjerner per sandkorn på jorda, altså 750 milliarder milliarder!

På utsida skinner en av stjernene, idet flere hundre skoleelever løper ut av kulturhuset med mye ny kunnskap i hodet.

– Kjempegøy, sier sjuendeklassingene Ingrid Sodstad, Henriette Boye og Susanne Webenstad Olsen i kor.

Henriette Boye synes hun har lært mye nytt, og mest spennende var det å lære om stjernene og hvor store de egentlig er.

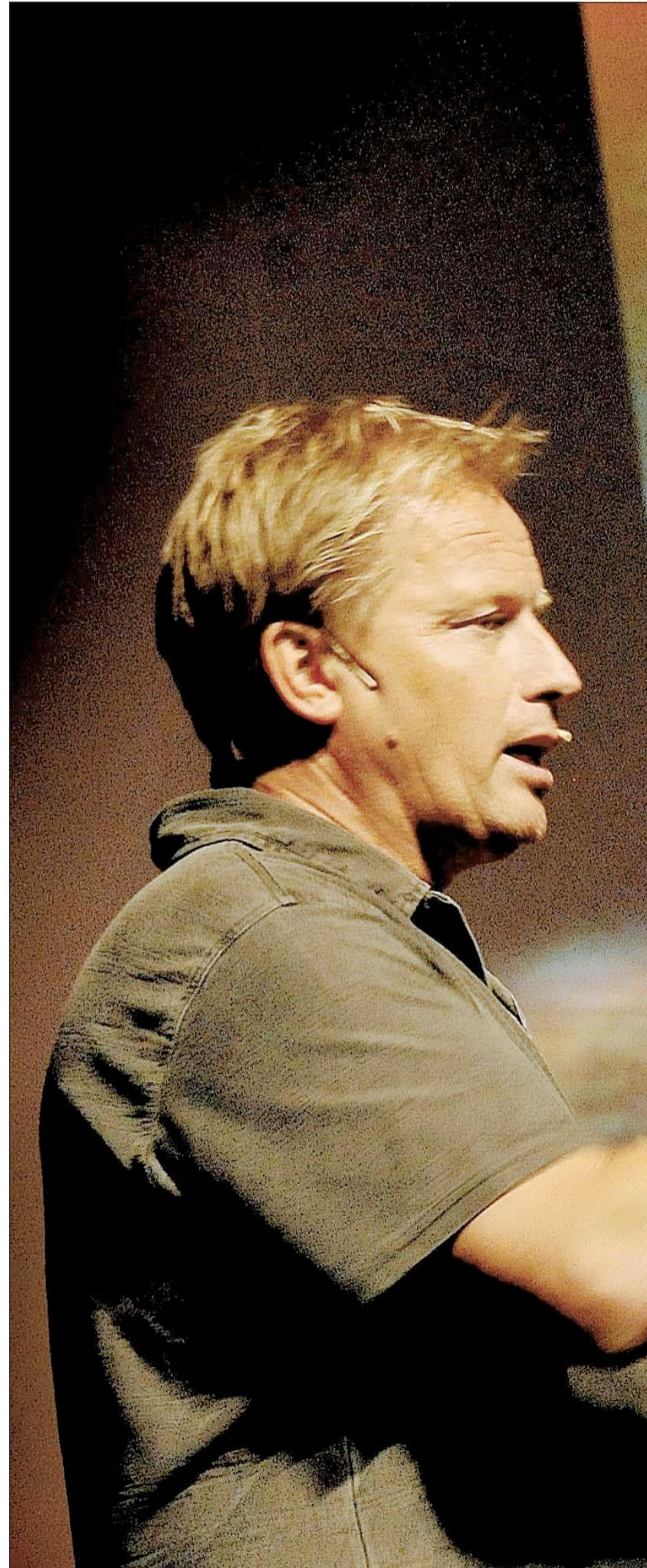
Susanne Webenstad Olsen synes sola var mest interessant å høre om.

– Nå gleder jeg meg til vi får kikkertene på skolen, smiler Henriette Boye.

FAKTA

Realfagsatsing

- Arendal kommune satser spesielt på realfag, i skolen og gjennom planene om et vitensenter.
- Dag Bomann på Arendal videregående skole tror økt realfagsatsing kan gi ringvirkninger til næringslivet.
- Skoleforedraget til Pål Brekke er ett av to arrangement i september i forbindelse med realfagsatsingen.
- Foredraget passer også inn i det internasjonale astronomiåret og grunnskolenes naturfaglæreplan.

ASTROFYSIKER FRA ARENDAL: Pål Brekkes foredrag og multimediashow les ut 13.000 av i hele landet.